

Jmt. Mdt.
21 AUG. 2007

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 20. august 2007

JOURNAL NR.

RA-2002-350-0002

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: PLN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

I forbindelse med Folketingets behandling af lov nr. 438 af 1. maj 2000 om ændring af straffeloven (Tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69) tilkendegav justitsministeren, at der gennemføres en evaluering af virkningen af de nye regler ca. 7-8 år efter lovens ikrafttræden, og at Justitsministeriet én gang om året frem til evalueringen vil orientere Retsudvalget om udviklingen på området.

På denne baggrund anmoder jeg én gang om året de regionale statsadvokater om en redegørelse om erfaringerne med de nye regler, således at disse oplysninger kan indgå i ministeriets orientering af Retsudvalget.

Ved skrivelser af 21. februar 2002, 13. november 2003, 2. november 2004, 9. august 2005 og 24. august 2006 har jeg tidligere orienteret Justitsministeriet om de regionale statsadvokaters erfaringer med de nye regler.

Jeg har nu på ny indhentet udtalelser fra de regionale statsadvokater om erfaringerne med reglerne om tidsbegrænsning af foranstaltninger. Alle regionale statsadvokater har oplyst, at reglerne om tidsbegrænsning af foranstaltninger heller ikke har givet anledning til problemer i det forløbne år.

En enkelt statsadvokatur har dog anført, at der for så vidt angår enkelte domme afsagt i 2001, hvori der ikke er fastsat en længstetid, er sket for sen indbringelse for retten af spørgsmålet om foranstaltningens opretholdelse, jf. bestemmelserne i straffelovens § 68 a, stk. 2, og § 69 a, stk. 2.

Efter disse bestemmelser skal domme om foranstaltninger, hvor der ikke er fastsat en længstetid, indbringes for retten 5 år efter overtrædelsen, medmindre spørgsmålet har været forelagt for retten inden for de seneste to år. Der er samtidig taget skridt til, at dette ikke sker fremover.

En anden statsadvokatur har endvidere oplyst, at der stadig afsiges domme, hvori der ikke er fastsat længstetid efter straffelovens § 68 a, stk. 1, samt domme, hvor der ikke fastsættes længstetid for opholdets varighed samt foranstaltningen efter straffelovens § 69 a. Disse domme bliver dog berigtiget, idet længstetiderne er til fordel for domfældte.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

På rigsadvokatens vegne

Hanne Schmidt

NYE FORANSTALTNINGSDOMME I 2006 SAMT FORLØBET AF DOMME AFSAGT I 2001

I forbindelse med en lovændring vedrørende tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 er det besluttet, at der løbende skal indsamles oplysninger om domme, afsagt efter lovens ikrafttræden 1. juli 2000, således at Retsudvalget kan holdes orienteret om udviklingen på området, og således at der opbygges et grundlag for en senere evaluering.

Den foreliggende statistik omhandler nye domme, der er afsagt i perioden fra d. 1. januar 2006 til d. 31. december 2006. Der er tidligere udarbejdet redegørelser om domme for perioden 1. juli 2000 til 31. december 2001 og separat for årene 2002 til 2005.

Ved siden af de nye domme omhandler denne redegørelse også oplysninger om forløbet af de foranstaltningsdomme, der blev afsagt i 2001. Det sker med henblik på at undersøge om der, i henhold til lovændringen i 2000, er sket en prøvelse af de sager, hvor der ikke er fastsat en længstetid, jf. straffelovens § 68 a, stk. 2, 2. pkt. Endvidere undersøges eventuelle forlængelser af længstetiden, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1 og stk. 3, samt § 69 a, stk. 1 og stk. 3.

Data til brug for undersøgelsen stammer fra Kriminalregisteret, hvorfra der er modtaget oplysninger om nye domme vedrørende straffelovens §§ 68-69 i 2006 samt oplysninger om eventuelle domsændringer, prøvelser og ophævelser af de foranstaltningsdomme, der blev idømt i 2001.

I. NYE DOMME

Statistikken over nye domme omfatter i alt 756 sager i 2006. De 756 domme angår i alt 746 personer, idet ti personer blev idømt to foranstaltningsdomme i løbet af 2006.

De 756 foranstaltningsdomme i 2006 repræsenterer en stigning på knap 9 pct. i forhold til 2005, hvor der blev afsagt 695 domme.¹ Denne stigning er betydeligt lavere end den, der var fra

---

¹ I rapporten om nye foranstaltningsdomme afsagt i år 2005 er anført, at der er afsagt 700 foranstaltningsdomme i 2005, jf. www.jm.dk. Uoverensstemmelsen mellem dette tal og det her anførte skyldes, at ankesager fra tidligere år, der blev stadfæstet i 2005, var omfattet af rapporten fra 2005, men nu er tilbageført til året for dommen i I. instans. Tilsvarende er sket i de tidligere år, idet dette var den eneste måde at få ankedømmene inkluderet i redegørelserne. Eftersom rapporten om nye foranstaltningsdomme nu typisk først udkommer sent på året, grundet den tidskrævende forløbsundersøgelse, vil imidlertid alle eller stort set alle ankedomme være afgjort inden redegørelsen om nye domme offentliggøres og derfor inkluderet i redegørelsen. Af hensyn til en ensartet statistik er det derfor besluttet at statistikføre alle stadfæstede ankedomme det år, dommen i I. instans blev afsagt.

2004 til 2005, idet sidstnævnte var på 20 pct. Tabel 1 viser udviklingen i antallet af foranstaltningsdomme siden 2001. I denne periode er antallet af årlige foranstaltningsdomme mere end fordoblet.

Af tabel 1 ses også, at andelen af domme *uden* tidsbegrænsning er af nogenlunde samme størrelsesorden de seks år, idet der dog har været en mindre faldende tendens fra 2002 til 2004, men stabilitet de seneste tre år.

Tabel 1. Udvikling i antal foranstaltningsdomme samt i andelen af domme uden tidsbegrænsning, i andelen vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet og i andelen, der angår vold mod tjenestemand.²

	Antal	Andel uden tidsbegrænsning	Andel vedr. alvorlig personfarlig kriminalitet	Andel vedr. vold mod tjenestemand (§ 119)
2001	362	43 %	41 %	16 %
2002	460	44 %	41 %	15 %
2003	528	42 %	37 %	20 %
2004	579	38 %	32 %	21 %
2005	695	39 %	30 %	25 %
2006	756	38 %	30 %	25 %

Med henblik på at belyse, hvorvidt væksten i antallet af foranstaltningsdomme angår alle kriminalitetsformer, er det undersøgt, hvorledes udviklingen er i andelen af domme, der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet. Herved forstås incest, voldtægt, seksualforbrydelser mod børn under 12 år, alvorligere vold (§§ 245-246), trusler efter straffelovens § 266, frihedsberøvelse, drab og forsøg herpå samt brandstiftelse og røveri. Som det ses af tredje kolonne i tabel 1, så er andelen af domme, der angår alvorlig personfarlig kriminalitet faldet en del fra 2001/2002 til 2006. Det skyldes bl.a., jf. fjerde kolonne, at andelen af sager om vold mod tjenestemand er vokset med 50 pct. i perioden. Det kan tyde på, at væksten i antallet af foranstaltningsdomme nok i nogen grad skal forklares med, at der i dag forholdsvis hyppigt sker en politianmeldelse og en ny domfældelse i tilfælde, hvor den domfældte opfører sig voldeligt eller er aggressiv mod hospitalspersonale eller andre personer, jf. også rapporten "Psykisk sygdom og kriminalitet".³

Tabel 2. Foranstaltningsdomme 2006 fordelt efter foranstaltningslængstetid.

	Antal	Andel
Ingen længstetid	285	38 %
1 år	3	0,4 %
2 år	3	0,4 %
3 år	46	6 %
5 år	419	55 %
I alt	756	100 %

² Når antallet af nye foranstaltningsdomme, der er afsagt i de enkelte år, afviger en smule fra de tal, der er anført i rapporterne for de enkelte år, jf. www.jm.dk, skyldes det den nævnte ændring vedrørende ankesager, jf. note 1.

³ Udgivet af Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Justitsministeriet 2006.

Af tabel 2 fremgår antallet af foranstaltningsdomme i 2006 fordelt efter foranstaltningens længstetid. Den procentvise fordeling afspejler samme tendens som i 2005. Dette gælder også for de 471 domme med tidsbegrænsning, hvor størstedelen (419, svarende til 89 pct.) af dommene med tidsbegrænsning har en længstetid på fem år, mens seks har en længstetid på under tre år.

Af de 756 domme i 2006 er 55 afsagt af landsretterne.

1.1. Tidsbegrænsning og foranstaltningens art

Ifølge de nye regler skal der, når kriminaliteten ikke er af personfarlig karakter, jf. det senere, fastsættes en længstetid for foranstaltningen på fem år, såfremt foranstaltningen medfører eller giver mulighed for, at den dømte anbringes i institution. I sager, hvor foranstaltningen ikke giver mulighed for anbringelse (fx foranstaltninger som alene indebærer tilsyn eller pligt til at følge et ambulat psykiatrisk behandlingsforløb), skal der fastsættes en længstetid, som ikke må overstige tre år. I de sager, der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet, fastsættes i almindelighed ikke en længstetid.

Af de i alt 756 domme giver 673 mulighed for anbringelse, mens 36 domme medfører, at den tiltalte skal anbringes i institution eller på hospital, jf. tabel 3. To af disse 36 domme angår anbringelse i en sikret afdeling, mens fire domme giver mulighed for midlertidig anbringelse i en sikret afdeling.

Af de 709 domme, der medfører eller kan medføre anbringelse, er der i 282 domme (svarende til 40 pct.) ikke fastsat en længstetid for foranstaltningen, jf. bestemmelserne i straffelovens § 68 a, stk. 2, og § 69 a, stk. 2, om alvorligere personfarlig kriminalitet. I de resterende 427 domme er der i langt de fleste tilfælde (419 domme) fastsat en længstetid på fem år i overensstemmelse med ordlyden af bestemmelserne i § 68 a, stk. 1, og § 69 a, stk. 1.

Tabel 3. Foranstaltningsdomme fordelt efter foranstaltningens art og længstetid.

	Ingen længstetid	1 år	2 år	3 år	5 år	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	3	2	3	39		47
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	78	1		6	225	310
Behandling med mulighed for anbringelse	172			1	190	363
Anbringelse på hospital/institution	27				3	30
Anbringelse med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afd.	3				1	4
Anbringelse i sikret afdeling/institution	2					2
I alt	285	3	3	46	419	756

De resterende 47 domme giver ikke mulighed for anbringelse, hvilket som nævnt indebærer, at der skal fastsættes en længstetid, der ikke overstiger tre år. I 44 af disse sager er længstetiden fastsat til højst tre år, mens der i tre af dommene ikke er fastsat en længstetid for foranstaltningen. Disse tre sager er næppe i overensstemmelse med reglerne i § 68 a, stk. 3, og § 69 a, stk. 3.

Af tabel 3 ses enkelte andre afvigelser fra de nævnte regler om længstetider, idet der i otte tilfælde er fastsat længstetider på under fem år, selv om foranstaltning giver mulighed for anbringelse.

1.2. Tidsbegrænsning og kriminalitetens art

Der skal i almindelighed ikke fastsættes længstetid i sager, der vedrører nærmere specificeret personfarlig kriminalitet, jf. § 68 a, stk. 2, og § 69 a, stk. 2. De kriminalitetsformer, der nævnes i disse bestemmelser, er drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig vold, trusler efter § 266, brandstiftelse, voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse eller forsøg på en af disse forbrydelser. Hvorvidt en forbrydelse er omfattet af bestemmelserne, fx har karakter af en alvorlig voldsforbrydelse, afhænger af en konkret vurdering af forbrydelsens beskaffenhed og omstændighederne, under hvilke den blev begået. I sager, der angår andre former for kriminalitet, skal der som udgangspunkt fastsættes en længstetid.

Tabel 4. Foranstaltningsdomme fordelt efter kriminalitetens art og foranstaltningens længstetid.

	Ingen længstetid	1 år	2 år	3 år	5 år	I alt
Voldtægt mv.	8				3	11
Samleje med barn	5			3	4	12
Blufærdighedskrænkelse	1			3	9	13
Andre sædelighedsforbrydelser					2	2
Vold mod tjenestemand	46	1	1	9	127	184
Drab	4					4
Forsøg på drab	6					6
Simpel vold	27			6	101	134
Alvorligere vold	60			3	21	84
Særlig alvorlig vold	1					1
Vold i øvrigt	1			2	12	15
Kvalificeret brandstiftelse	9				1	10
Brandstiftelse i øvrigt	52			1	7	60
Frihedsberøvelse	2					2
Trusler	24			4	18	46
Tyveri			1	7	37	45
Røveri	38				7	45
Andre formueforbrydelser				4	14	18
Andre straffelovsovertrædelser	1	1	1	2	35	40
Særlovsovertrædelser		1		2	21	24
I alt	285	3	3	46	419	756

I tabel 4 er foranstaltningsdommene fordelt efter kriminalitetens art. I tilfælde af, at personen er dømt for flere forhold, er det den alvorligste lovovertrædelse, sagen kategoriseres efter. Det skal bemærkes, at Justitsministeriets Forskningsenhed i visse tilfælde har ændret den kategorisering, som politiet har foretaget, således at personfarlige forbrydelser i alle tilfælde er prioriteret før ikke-personfarlige forbrydelser.

Som det ses af tabellen, er det i intet tilfælde i de sager, der angår manddrab (§ 237), forsøg på manddrab (§ 237, jf. § 21) eller særlig alvorlig vold (§ 246), fastsat en længstetid. Det er derimod sket i tre voldtægtssager (§ 216) og i én sag om kvalificeret brandstiftelse (§ 180).

I sager om brandstiftelse efter § 181, alvorligere vold (§ 245) og røveri (§ 288) er der ligeledes i en mindre del af sagerne fastsat længstetid, mens det drejer sig om mere end halvdelen af sagerne om samleje med barn (§ 222) og om knap halvdelen af sagerne om trusler (§ 123 og § 266). For så vidt angår andre og typisk mindre alvorlige former for personfarlig kriminalitet, vold mod tjenestemand (§ 119) og simpel vold (§ 244), er der i langt hovedparten af sagerne fastsat en længstetid. I alle på nær én af sagerne under kategorien "Vold i øvrigt" er der også fastsat længstetid. Sagen uden længstetid angår forvoldelse af fare (§ 252). Det samme er tilfældet for otte af de sager, hvor der er fastsat en længstetid, mens fem af de resterende sager omhandler ulovlig tvang (§ 260) og den sidste uagtsomt manddrab (§ 241).

Med undtagelse af én sag er der fastsat en længstetid i sager vedrørende blufærdighedskrænkelser (§ 232). Dette samme gælder for sager under kategorien "Andre straffelovsovertrædelser". Sagen uden længstetid omhandler uagtsom brandstiftelse (§ 182), mens sagerne med længstetid spænder fra menneskesmugling (§ 125 a), over uberettiget udøvelse af offentlig myndighed (§ 130) til narkotikaforbrydelser (§ 191).

I øvrigt fremgår det af tabel 4, at der i alle sager om tyveri (§ 276) og andre formueforbrydelser (§§ 290, 291, 293 og 293 a) er fastsat en længstetid. Det samme gør sig gældende for sager vedrørende særlovgivningen. Disse inkluderer overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven, dyreværnsloven, skattekontrolloven og færdselslovens bestemmelser om spiritus- og promillekørsel.

1.3. Længstetider for ophold

Hvis der idømmes en foranstaltning efter straffelovens § 69, som medfører eller giver mulighed for anbringelse i institution eller på hospital, jf. § 69 a, stk. 1 og stk. 2, skal der i alle tilfælde fastsættes en længstetid for opholdet. Længstetiden for opholdet kan – uanset en eventuel længstetid for foranstaltningen – i almindelighed ikke overstige 1 år.

Tabel 5 vedrører de domme, hvor der skal fastsættes en længstetid for opholdet. Som det fremgår af tabellen, er der i 157 ud af de i alt 172 domme fastsat en længstetid for opholdet på højst ét år. I ét tilfælde overstiger længstetiden ét år, mens der i 14 tilfælde ikke som foreskrevet i § 69 a er fastsat en længstetid for opholdet.

Tabel 5. Længstetiden for ophold fordelt efter foranstaltningens art for domme vedrørende § 69.

	Ingen længstetid	3 mdr.	6 mdr.	1 år	5 år	I alt
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	7	2	5	98		112
Behandling med mulighed for anbringelse	7		4	46	1	58
Anbringelse i hospital/institution				2		2
I alt	14	2	9	146	1	172

1.4. Foranstaltningsdomme og den dømtes mentale tilstand

Langt hovedparten (66 pct.) af foranstaltningsdommene angår psykisk syge, jf. tabel 6. Kun knap en tiendedel af dommene angår mentalt retarderede, mens en fjerdedel angår personer, der ved foretagelsen af den kriminelle handling befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling m.v., men som ikke er omfattet af straffelovens § 16. To af de 70 personer, der er mentalt retarderede, er det i højere grad (§ 16, stk. 1, 2. pkt.). I 2006 er der i intet tilfælde idømt foranstaltning på grund af forbigående, abnorm rus (§ 16, stk. 1, 3. pkt.). I øvrigt viser tabel 6 samme mønster, som statistikken for både 2004 og 2005 gjorde det.

Tabel 6. Længstetid for foranstaltningsdom fordelt efter den dømtes mentale tilstand.

	Ingen længstetid	1 år	2 år	3 år	5 år	I alt
Psykisk syg (§ 16, stk. 1, 1. pkt.)	206	2	1	11	278	498
Mentalt retarderet (§ 16, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2)	18	1	1	20	30	70
Mangelfuld udvikling m.v. (§ 69)	61		1	15	111	188
I alt	285	3	3	46	419	756

Tabel 6 viser endvidere, at 41 pct. af de psykisk syge er idømt foranstaltninger uden længstetider, mens det drejer sig om godt en fjerdedel af de mentalt retarderede. For de mangelfuldt udviklede er andelen af foranstaltninger uden længstetider til på 32 pct.

II. FORLØB

Som nævnt omfatter denne rapport også oplysninger om forløbet af de foranstaltningsdomme, der blev afsagt i 2001. Det drejer sig om i alt 362 domme fra 2001 samt 12 domme, der blev anket i 2000 og stadfæstet i 2001. Følgende omhandler dermed i alt 374 domme.

Af de personer, som dommene angår, er 36 afgået ved døden i den mellemliggende periode. Tre af de døde var under 20 år, mens otte var fyldt 60 år på dødstidspunktet. I gennemsnit blev de afdøde 46 år. Dommene vedrørende de døde personer er ekskluderet i de følgende analyser. Ligeledes udgår to domme, hvor oplysningerne om foranstaltningens forløb er slettet i Kriminalregisteret. Sletning sker således, såfremt dommen er ophævet, og personen er fyldt 80.

Det følgende baseres derfor på i alt 336 foranstaltningsdomme.

2.1. Domme uden længstetid

Ifølge straffelovens § 68 a, stk. 2, 2. pkt., skal anklagemyndigheden i de sager, hvor der ikke er fastsat en længstetid, indbringe spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af foranstaltningen for retten fem år efter afgørelsen, medmindre spørgsmålet har været forelagt for retten inden for de sidste to år.

Tabel 7. Domme uden længstetid fordelt efter art af eventuelle kendelser mv. samt den gennemsnitlige tid fra dom til kendelse.

	Antal	Procent	Gennemsnitligt antal år fra dom til ophævelse/ændring/prøvelse
Ophævet inden for fem år	85	61 %	3,1
Ændret inden for fem år	12	9 %	3,7
Prøvet inden for fem år	17	12 %	4,2
Sagen indbragt inden for fem år, men kendelsen afsagt senere	15	11 %	5,2
Sagen indbragt efter fem år*	11	8 %	
I alt	140	100	

*To af disse sager er atypiske, idet domfældte i begge tilfælde undløb eller forsvandt kort tid efter dommen, hvorfor foranstaltningen ikke har været iværksat inden for 5 år efter endelig dom.

Af de i alt 336 domme er der i de 140 ikke fastsat længstetid, og det er for disse, ovennævnte krav gør sig gældende. Som det ses af tabel 7, er 85 af disse domme blevet ophævet inden fem år efter domsdatoen.⁴ Tolv domme er blevet ændret inden for fem år, mens 17 er blevet prøvet, uden der er sket en ændring eller ophævelse af dommen.⁵ Endvidere er 15 sager blevet indbragt for retten inden for fem år, men sagen er først afgjort efter de fem år. Endelig er der 11 domme, som ikke opfylder kravet om indbringelse for retten inden for fem år efter domsdatoen. I gennemsnit er der gået 5 år og 4 måneder, inden sagerne er indbragt for retten. Der henvises i den forbindelse til Rigsadvokatens brev af 20. august 2007, hvori det nævnes, at der er taget skridt til, at der ikke fremover sker for sen indbringelse for retten af spørgsmålet om foranstaltningens opretholdelse.

⁴ Forinden er seks af de ophævede domme blevet prøvet eller ændret.

⁵ En af de sager, der er ændret inden for fem år, har tidligere været prøvet, uden at dette har medført en ændring. Denne sag er i tabellen placeret under "ændret inden for fem år".

Af tabel 7 fremgår desuden den gennemsnitlige tid fra domsdatoen til ophævelse af dommen eller til (første) ændring eller prøvelse.

2.2. Ændringer og forlængelser af foranstaltningen

Det er ikke kun domme uden tidsbegrænsninger, der kan ændres, men dette kan også ske for de øvrige domme. Der er siden dommen i 2001 og frem til medio maj 2007 – det tidspunkt, hvor datamaterialet til brug for denne undersøgelse blev dannet – registreret i alt 31 domsændringer, som angår både sager med og sager uden længstetider. For domme med tidsbegrænsning er der i alt foretaget 14 domsændringer, og i gennemsnit er der gået 2,7 år fra dom til første domsændring.⁶ For domme uden tidsbegrænsning er der foretaget i alt 17 domsændringer, og i gennemsnit er gået 3,3 år fra dom til første domsændring.⁷

Tabel 8. Domsændringer i domme med tidsbegrænsning, fordelt efter ændringens art.

	Forlængelse af Foranstaltning	Ændring af foranstaltning	Forlængelse af institutionsoph.	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	5	0	0	5
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	0	1	3	4
Behandling med mulighed for anbringelse	1	1	0	2
Anbringelse på hospital/Institution	1	1	0	2
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	1	0	0	1
I alt	8	3	3	14

Arten af de i alt 31 domsændringer fremgår af tabel 8 og 9. I foranstaltninger med tidsbegrænsning er der i otte tilfælde gennemført forlængelser af foranstaltningens varighed. Fem domme er forlænget med to år og én dom med et år. I en sag er først sket forlængelse med et år og senere med yderligere et år. Fem af forlængelserne er sket i henhold til § 68 a, stk. 3, idet sagerne angår domme uden mulighed for anbringelse, mens de øvrige forlængelser relaterer sig til § 68 a, stk. 1.

Ud over forlængelse af foranstaltningens varighed kan der også ske forlængelse af den tid, et institutionsophold er fastsat til, jf. § 69 a, stk. 1. Denne type ændring er foretaget tre gange i tre sager med tidsbegrænsning og tre gange i to sager uden tidsbegrænsning.

⁶ I to sager er dommen ændret to gange.

⁷ Også blandt disse domme er to ændret to gange.

Tabel 9. Domsændringer i domme uden tidsbegrænsning, fordelt efter ændringens art.

	Ændring af foranstaltning	Forlængelse af Institutionsophold	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	0	0	0
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	2	0	2
Behandling med mulighed for anbringelse	1	3	4
Anbringelse på hospital/Institution	10	0	10
Anbringelse i sikret afdeling/Institution	1	0	1
I alt	14	3	17

I øvrigt ses af tabel 8 og 9, at der for tre foranstaltninger med tidsbegrænsning og for 14 foranstaltningerne uden tidsbegrænsning er sket ændringer, der ikke indebærer forlængelser. Ikke uventet er der blandt disse domme forholdsvis mange anbringelsesdomme. De vil således typisk efter nogle år blive ændret til en dom, der alene giver mulighed for anbringelse. I disse konkrete sager er der i gennemsnit gået ca. 3 år og 10 mdr. fra dom til anbringelse til ændringen af foranstaltningen.⁸

2.3. Kriminalitet og sanktioner under foranstaltningen

En del af de dømte, nemlig 126, svarende til 38 pct., har fået et tiltalefrafald eller en bøde under foranstaltningen. 76 ud af disse 126 personer er idømt tidsbegrænsede foranstaltning, jf. tabel 10. De fleste af de 126, der har fået en sanktion under foranstaltningen, har fået mere end én, idet der er registreret i alt 365 tiltalefrafald eller bøder under sanktionen, altså i gennemsnit knap tre tiltalefrafald/bøder.

Tabel 10. Domme fordelt efter antal sanktioner under foranstaltningen.

	Med Længstetid		Uden længstetid	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen sanktioner under foranstaltningen	120	61 %	90	65 %
1 sanktion	26	13 %	28	20 %
2 sanktioner	19	10 %	9	6 %
3-5 sanktioner	20	10 %	11	8 %
Mere end 5 sanktioner	11	6 %	2	1 %
I alt	196	100 %	140	100 %

⁸ Det kan tilføjes, at undersøgelsen yderligere viser, at der for de 336 domme er foretaget i alt 46 prøvelser, uden dommen er blevet ændret eller ophævet, hhv. 40 prøvelser for domme uden tidsbegrænsning og seks for domme med tidsbegrænsning. I gennemsnit er der gået henholdsvis 4,6 og 2,9 år fra dom til første prøvelse.

Tre af de 12 personer, der har fået forlænget deres foranstaltning eller deres institutionsophold, jf. afsnit 2.2, er registeret for en sanktion under foranstaltningen. Det er ikke muligt med sikkerhed at vide, hvorvidt der er en forbindelse mellem disse hændelser, men det forekommer dog overvejende sandsynligt, at det er tilfældet. Samtidig skal det påpeges, at der i langt de fleste af de tilfælde, hvor der forekommer en sanktion under foranstaltningen, ikke er sket hverken en ændring eller forlængelse af foranstaltningen.

Arten af den kriminalitet, der har ført til et tiltalefrafald eller en bøde under foranstaltningen, er angivet i tabel 11.⁹ Som det fremgår, drejer det sig i de fleste tilfælde om mindre alvorlige former for kriminalitet. Mere end en tredjedel af sagerne angår færdselsloven og andre særlovsbestemmelser, og blandt straffelovsovertrædelserne er butikstyveri den største gruppe. Kun 13 af sagerne vedrører alvorligere personfarlig kriminalitet, nemlig en sag om trusler eller vold mod vidner, tre om alvorligere vold, tre om røveri og seks om brandstiftelse. Endelig kan nævnes, at syv pct. af sagerne angår vold mod tjenestemand.

Tabel 11. Ny sanktioner fordelt efter kriminalitetens art.

	Antal	Procent
Blufærdighedskrænkelser	6	2 %
Seksuallforbrydelser i alt	6	2 %
Vold o.l. mod offentlig myndighed	26	7 %
Simpel vold	11	3 %
Trusler	8	2 %
Andre voldsforbrydelser	3	1 %
Voldsforbrydelser i alt	48	13 %
Dokumentfalsk	4	1 %
Brandstiftelse	6	2 %
Indbrud	14	4 %
Butikstyverier mv.	87	24 %
Andre tyverier	22	6 %
Andre tyverier	17	5 %
Underslæb, bedrageri, mandatsvig	3	1 %
Røveri	3	1 %
Andre formueforbrydelser	11	3 %
Ejendomsforbrydelser i alt	167	46 %
Øvrige straffelovsbestemmelser	9	2 %
Færdselslovsbestemmelser	44	12 %
Øvrige særlove	91	25 %
I alt	365	100 %

⁹ Det drejer sig om kriminalitetens art for hovedsigtelsen. Kriminalitetens art for eventuelle bisigtelser er ikke omfattet af tabellen.

2.4. Ophævelse eller bortfald af foranstaltning

Det er endnu ikke muligt at beregne den gennemsnitlige varighed af foranstaltningerne, idet ikke alle domme er ophævet eller bortfaldet. I alt 43 domme var således endnu ikke ophævet på dataindsamlingsstidspunktet. Det er derfor alene de resterende 293 domme, der indgår i tabel 12.

Tabel 12. Domme, der er ophævet eller bortfaldet, fordelt efter længstetid og varighed samt den gennemsnitlige varighed.

	Under 1 år	1-2 år	>2-3 år	>3-4 år	>4-5 år	Over 5 år	I alt	Gnm. Varighed
Ingen længstetid	3	12	29	19	22	12	97	3,4 år
1 år	1	0	0	0	0	0	1	1,0 år
2 år	1	6	0	0	0	0	7	1,6 år
3 år	0	4	12	1	2	0	19	2,8 år
4 år	0	0	0	1	0	0	1	3,8 år
5 år	5	22	31	23	86	0	167	3,6 år
Indtil fyldte 18. år	1	0	0	0	0	0	1	0,9 år
I alt	11	44	72	44	110	12	293	3,4 år

Som tidligere nævnt, er 140 af dommene uden tidsbegrænsning, og som det ses af tabel 12, er 97 af disse domme ophævet, 12 af dem dog først efter fem år. En enkelt dom har en tidsbegrænsning, der hedder indtil det fyldte 18. år. Alle øvrige domme har tidsbegrænsning på maksimalt fem år og må derfor som udgangspunkt forventes at være bortfaldet.

Af de syv domme med en tidsbegrænsning på to år er de fire bortfaldet efter udløbet af de to år, mens tre er ophævet tidligere. Af de 19 domme med en tidsbegrænsning på tre år er de ni bortfaldet efter udløbet af de tre år, mens syv er ophævet tidligere. De resterende tre er pga. forlængelse ophævet efter tre år. Dommen med en tidsbegrænsning på fire år er ophævet inden, de fire år er gået. Af de 167 domme med en tidsbegrænsning på fem år er 56 bortfaldet efter udløbet af de fem år, mens de øvrige er ophævet tidligere. Dommen med tidsbegrænsningen indtil det fyldte 18. år er bortfaldet, da vedkommende fyldte 18 år, hvilket er inden, der er gået et år. I øvrigt fremgår af tabellen, at den gennemsnitlige varighed af samtlige ophævede domme er 3,4 år.

Som forventet er det, jf. tabel 13, især mange af tilsynsdommene, der er ophævet, herunder også af dem med mulighed for anbringelse. Af behandlingsdommene er godt fire femtedele, nemlig 86 pct., blevet ophævet, mens det drejer sig om fem af de 18 anbringelsesdommene.

Tabel 13. Domme fordelt efter foranstaltningens art og om de er ophævet eller ej.

	Ej ophævet	Ophævet	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	1	25	26
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	6	125	131
Behandling med mulighed for anbringelse	23	138	161
Anbringelse på hospital/Institution	9	4	13
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	0	1	1
Anbringelse i sikret afdeling/institution	4	0	4
I alt	43	293	336

2.5. Nye foranstaltningsdomme

Ophævelse af en dom er ikke i alle tilfælde udtryk for, at personen er ophørt med at begå kriminalitet. I visse tilfælde ophæves foranstaltningen i forbindelse med idømmelse af en ny foranstaltning. Dette er sket i 59 tilfælde og i gennemsnit cirka 3 år og 2 måneder efter idømmelsen af den tidligere foranstaltning.¹⁰ Ud over disse 59 sager er der i yderligere 18 tilfælde idømt en ny foranstaltning nogen tid efter ophævelsen af den gamle.

Det kunne forventes, at det først og fremmest ville være domme med tidsbegrænsning, der blev ophævet og efterfulgt af en ny foranstaltningsdom i forbindelse med ny kriminalitet. Knap to tredjedele af de foranstaltninger, der er afløst af nye foranstaltninger, har da også været tidsbegrænsede, jf. tabel 14.

Tabel 14. Domme, der er afløst af en ny foranstaltningsdom, fordelt efter art.

	Uden tidsbegrænsning	Med tidsbegrænsning	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	1	2	3
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	6	13	19
Behandling med mulighed for anbringelse	14	22	36
Anbringelse i hospital/institution	1	0	1
I alt	22	37	59

Af tabel 15 fremgår, hvilken hovedforbrydelse der har ligget bag den nye foranstaltning, der har afløst den tidligere. Godt halvdelen er dømt for en voldsforbrydelse, heraf først og fremmest sager

¹⁰ I seks af disse sager er den gamle foranstaltning dog først formelt ophævet nogen tid efter, den nye foranstaltning er trådt i kraft.

om vold mod tjenestemand. Sammenlignet med arten af den kriminalitet, der har ført til et tiltalefravalg eller en bøde, jf. tabel 11 ovenfor, er den kriminalitet, der har medført, at der er idømt en ny foranstaltning, gennemgående af alvorligere karakter. Blot en enkelt af sagerne vedrører særlovs-overtrædelser, og godt hver tredje sag angår en alvorlig personfarlig forbrydelse

Tabel 15. Domme, der er afløst af en ny foranstaltningsdom, fordelt efter arten af ny kriminalitet.

	Antal	Procent
Voldtægt	1	2 %
Blufærdighedskrænkelse	1	2 %
<i>Seksuualforbrydelser i alt</i>	2	3 %
Vold o.l. mod offentlig myndighed	19	32 %
Simpel vold	5	8 %
Alvorligere vold	4	7 %
Trusler	2	3 %
<i>Voldsforbrydelser i alt</i>	30	51 %
Brandstiftelse	8	14 %
Indbrud	2	3 %
Andre tyverier	3	5 %
Røveri	11	19 %
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	24	41 %
<i>Øvrige straffelovsbestemmelser</i>	2	3 %
<i>Færdselslovsovertrædelser</i>	1	2 %
I alt	59	100 %